

Este de dous ori in septembra: Joi si Duminica; era cindu va preinde importanta materialeloru, ve esf de trei sau de patru ori in septembra.

Pretiul de prenumeratiune.
pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. s.
" diumetate de anu	4 fl. v. s.
" patraru	2 fl. v. s.
pentru Romania si strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. s.
" diumetate de anu	6 fl. v. s.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Incependum alu duoilea semestru, resp alu treilea patraru alu anului, provocam la innoirea prenumeratiunilor pre toti domnii abonentii ai nostri, ale caror prenumeratiuni espira, precum si pre toti domnii carturari ai nostri, cari se interesedia de lupta nostra natuinala pre campulu vietii publice.

Rogam totu de o data a grabi cu prenumeratiunile, pentru ca se nu simili a intrerumpe espeditiunea!

Conditiunile sunt cele de pan' acuma si cari se vedu in fruntea foiei.

Redactiunea.

Pesta, in 13 iuliu n. 1872.

Se intréba tota lumea, fie-care patriotu, nepreocupatu de interesulu seu particulariu, de coruptiune: Ce b're se fia cau'a atatoru foradelegi, atatoru abusuri, atatoru afronturi, facute poporului, constitutiunei, dreptului si moralei publice — de acestu ministeriu ungurescu si de organele si uneltele sale?

Sunt si de aceia cari, nepotendu crede nici atatu de stricati, nici atatu de prosti — pre acesti omeni, supunu intentiuni bune, bune pentru popora si pontre lumea, — cindu ca si János drássy-Tóth — curendu prin rezultate positive vor se vina a justificá medilócele condamnabili, de cari se folosira.

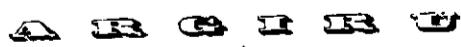
Sunt, cari credu si spunu d. e. ca domnii de la potere, ori cátu de dusmani si tirani se aretara ei natuinalitiloru la alegeri, acuma ca devinsara pre unii, — pre cari ii credeau neimpacabili contrari ai loru, si ca dovedira deci, cumca de ar vré ei se fia cum se imparu, totu li sunt cu potintia, — acuma se vor apropiá, vor intinde man'a natuinalitiloru si vor incheia pace pe vecia cu ele!

Sunt insa si de aceia, cari — clatina din capu si dicu: „Nu e cu potinta!“ „Nu se demite la blasphemata, cine vré se fia omu de omenia!“ — Dar nici nu erá de lipsa acea reutate si dusmania, pentru ca calea cea drepta — este si cea mai scurta, si de cátu prin dreptate, prin nemica sub sóre nu se combatu si paralíedea mai sicuru contrarii nedrepti.

FOISIÓRA.

Descoperiri mari.

Povesta poporala.

Iléna Cosandiana.

(Fine.)

V.

Candu a ajunsu Argiru la curtile Ilanei Cosandianei, a intrat in laintru si aci s'a intalnitu numai cu gradinaritii ei, si a intrebatu de Ilana Cosandiana. Gradinaritii i-a respunsu ca Il. Cos. nu e a casa, si nu o pote intalni fora numai candu e „cruce-amédiu.“

Argiru vediendu ca are ca se astepte, si-a dusu calulu ca se odihnesca, si re-tornandu in gradina, gradinaritii l'a intrebatu ca ce vre cu Il. Cos. si elu i-a respunsu ca o cunoscse si iubesc, si a venit ca se o ies de socia.

Gradinaritii vediendu-lu ca e unu teneru forte frumosu, delocu si-a facutu planulu, ca se marite pe feta sa dupa elu, si s'a dusu la feta si i-a datu unu pulbere²¹ si a manat-o in gradina ca se sulfie pulbere peste Argiru ca atunci va adormi, si nu se va destepata ca se

pota vorbi cu Il. Cos. si pe urma Il. Cos. se va mania si elu va luá pe feta gradinaritiei carea era si farmacatória mare.²²

Feta s'a dusu in gradina, si a vorbitu cu feitorulu de imperatu, si dupa cum a invietat-o mama sa a suflatu pre nevediute pulbere farmacatu peste elu, si elu numai de cátu a adormit ca mortu, si candu a fostu cruce-amédiu a venit u Il. Cos. dreptu la elu si plina de bucuria ca lu vede, si o iubescce asia de tare de a calstoritu siepte tieri pana la ea, si se puse langa Argiru, dar elu dormia ca dusu, si oricătu l'a imboldit u ca se se scóle, nu l'a potutu destepata.

Candu a fostu unu ciasu dupa amédiu, Il. Cos. se duce si spune gradinaritiei: „Mane inca voi veni la amédiu, dai spune-i se nu se culce, si se nu dörma tocma in acelui timpu,“ si Il. Cos. s'a dusu.

Abia s'a dusu, si gradinaritii iute cure in gradina si descanta si scóla pe feitorulu de imperatu, si apoi i spune ce vorbe ia lasatu Il. Cos. si elu s'a superatu forte, ca nu s'a intalnitu.

In diu'a urmatória era se duce feitorulu de imperatu in gradina ca se astepte pe Il. Cos. si feta gradinaritiei se ie éra dupa elu, si candu

a fostu catra amédiu, sulfie pulbere peste elu, si lu adorme. Candu era cruce-amédiu Il. Cos. a venit in gradina si afandu-lu adormit u cercata se-lu descepte, si nu a potutu, si a disu catra gradinaritii: „Spune-i ca de dous ori am venit la elu, si s'a culcatu ca se nu vorbesca ou mine, mai vinu inca mane, si decumva dorime si atunci, apoi se pote re'ntorce, ca eu inca me ducu de aici si nu mai vinu la elu!“ si atunci Il. Cos. a plecatu.

Abia s'a ducu, si gradinaritii a sculatu pe Argiru, si i-a spusu tote ce a disu Il. Cos. si elu a remasuperatu.

A trei-a di era s'a dusu Argiru in gradina ca se astepte, si gradinaritii a cugetat, ca se-lu mai pota adormi inca o data, si atunci Il. Cos. nu va mai veni la elu, si elu va luá pe feta ei, si pentru acésta era si-a tramis feta in gradina, ca se sulfie pulbere peste elu, si feta s'a dusu si l'a adormit u.

Abia l'a adormit u, si Il. Cos. a si ajunsu in gradina, si lu asta dormindu si cerca se-lu scóle, dar nu pota, si a inceputu a plange, si a plansu multu si apoi a disu gradinaritiei: Spune-i ca de trei ori am fostu la elu, si acuma trebuie se me ducu in „lumea galbena“²³ la matusa mea, si deca vre se se intalnésca cu mine

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corepondenti ai nostri, si de adreptu la Redactie Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactie, administratiunea seu speditur a căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, tracese anonime nu se vor publica.

Pentru anunsi si alte comunicatiuni de interesu privat — se responde căte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretin scadutu. Pretiul tambrului căte 80 cr. pentru una data se antecipa.

ALBINA.

vernentali, era 137 opositiunali. Diet'a Croaciei a alesu pre diumetate, 16 uniunisti si 15 natuinali. Intre uniunisti sunt vr'o duoi, cari acuma dupa pactu, stau forte aproape de natuinali.

Deputatiunea dietei croatice alatieri, joi la médiadi, presentă MSale adresa la cuventul de deschidere; primirea fu buna si e sperantia ca sorțea Croaciei — va scapă in cătu-va din ghiarele magiare si se va imbunatatí. Facu, cauta să faca domnii concesiuni, celor ce sciu să se lupte cu taria.

Serbii nostri — lucra din respoteri pentru alegeri la congresu; ei pricepu că acestu congresu are se devina forte aduncu taiatoriu in tota interesele loru natuinali. Guverniu ungurescu — pre facia ambla a li dă unu patriarchu, unélta a sa; — apoi poporale s'au convinsu pre deplinu, ca — ce guvernale tienu de bunu pentru sine, este pururiu reu pentru ele.

In Neoplanta partit'a natuunale serbescă este forte amenintata de influențile destructive ale domnilor stepanitori; aceste influențe o dusesera pana la o coalitiune cu serbii slabii de angeru, in cătu regimulu ung dejá incepuse a nutri sperantia, ca acolo, in cuibulu serbiloru celor mai resoluti, vor reesi a alege deputati magiaronu, deákistu! Intr'aceea comisiunea centrala a municipalitatii apără conscriptiunea si ar fi se se facabilu.

„S. Narod,“ organulu serbescu alu ministeriului magiaru, respandesc faim'a, ca — partit'a natuunale are de cugetu se puna candidatu in Neoplanta pre Babesiu. Este de buna séma o alarmare cu scopu, in tocmai ca si responditele asemene faime din Fagarasiu, etc. Candu astadi cineva vré se spară pre dnii unguri de la potere, n'are de cătu se arate simpatia si aderintia lui Babesiu!

Hotele domnilor dedákisti pre la alegeri — inca n'au incetatu. Cele ce se scriu despre alegerile din Covasna si Uzon in Transilvania, intrecu ori ce intipuire si aducu pre omu a crede că — in locu de fintie omenesci, suntemu gubernati de fiera selbatice! Par' ca intréga Ungaria s'a prefacutu in padurea Baciniului, unde stepanesce imparati'a porcarilor si betyarilor! Ce mai frumosa

se vina acolo, ca eu totu nu-lu potu uitá!“ si Il. Cos. s'a dusu.²⁴

Abia s'a dusu, si gradinaritii a sculatu pe Argiru si i-a spusu tote, era ea s'a bucurat inaintrul ei ca elu nu va poté merge in lumea galbena, si va luá pe feta ei, dar Argiru s'a necajit, si a plansu, plansu multu de dorulu Il. Cos. si a disu: „De azi scă ca moru si inca nu me lasu, totu trebuie se me ducu la ea!“ Inse gradinaritii a inceputu a lu face ca se nu mérge, ca nu o va mai gasi, ci se iee pe feta ei, ca curtile aceleia au remasut tetei ei.

Argiru nu a vrutu se intielégă, ci s'a dusu si a pusu fréulu in capu la calu, si calulu de locu i s'a plansu ca de atâta vreme s'a uitatu de elu, si Argiru era s'a plansu pentru cele ce a patit de nu s'a intalnitu cu Il. Cos. si ca ea s'a dusu acuma in lumea galbena, si acolo nu poté merge nime!

Calulu lu infruntă ca la parasitu de nu-i cerutu sfatul, si i-a disu: „Nu te teme, ca numai se aflam calea, apoi cu scirea lui Ddieu te voi duce si acolo!“ VI

Atunci Argiru s'a suiu pre calu, si a plecatu in lumea galbena ca se intalnésca cu Il. Cos. si mergendu pe langa o padure vede

civilisatiune acésta, pe care partit' a astadi doritoria la noi, s'a ingagiatu a-o propaga in Oriente! —

In Boemia dilele trecute ér s'au intempiatu calamitati nespusu de mari sin rumpere de nuori si versari de ape. Daunele causate ér se constata de multe milioane. —

In Francia, dupa ce se ratifică noua conventiune pentru platirea contributiunii de trei miliarde si desiertarea departamentelor ocupate, acum ca causa cea mare este, realisarea imprumutului de 3 miliarde, votat deja de adunarea nationala, pentru d'a satisfacă cátu mai eu graba conditiunilor nouei conventiuni si de a profită de favorurile stipulate prin ea. Lumea finantiaria este fórtă bine dispusa pentru Francia, carea prin tie-năt' ei, de caudu Thiers a datu man'a cu Gambetta, insula tota increderea; de unde nici nu este indoieala că imprumutul va succede cátu de bine. —

In Germania principale Bismarck 'si are necasulu seu cu iresuții. Legea votata si measurele luate in contra acestor infernali inamici ai genului omenescu, ii-a inversiunata la supremul gradu, in cátu deja pre facia anuncia poteriu lui contrariu resbelu la mōrte si viéitia. Din aceasta lupta — intre acesti duoi giganti, unulu imilarioru de lume mai multu fizicu, cel'a laltu mai multu morale, — dupa noi, nu pote urmă, de cátu folosu pentru ómenime. De unde noi nu scim si cátu s'e ne bucurămu pentru acestu conflict, — a carui desvoltare o urmarim cu tota atentiunea. —

In Belgia la alegerile municipali — de 10 ani, pentru prim'a data au invinsu liberalii, trantindu mai pretotindenii reactiunaria a iesuitilor. Au si avint apoi a vedé ereditate de pacate, de defraudari publice prin tote municipiale! Vai de tiér'ce vine pre man'a ie-suitilor!! —

Mam'a „Gazeta“ din Brasovu, de odata se vede amenintata cu dubue procese, seu proprio de unu procesu si o intrevinere judecata la Imsura.

„Ce ar fi de „Gaz. Tr.“ candu ar publica ca corespondintie — d. e. ca unele din „Albina“ etc. asiá eschiam si se vaiera — maicu'ta. —

Dar inca candu ar scrie articli de fondu cu noi nostri!

Ea dice că — s'a finit u alegerile, — fraternalitate se facu apa recs.

Noi marturisim că n'am semtitu nemicu din fraternisările domnilor stepani — nici sub timpul alegerilor; ér in cátu pentru provoarea că — n'am fostu trasi pe banc'a accusatoru, apoi — noi cunoscemai mai bine pre domnil nostri si nu li mergem din cale nici o dată! Cu toto — astept numai pucinu, că — ce n'a fostu, va da Ddicul lui Árpád — se sia in abundantia!

Suntemu — credeti-ne, destulu de bantuiti si

noi; insa nu ni dà man'a se luamu in nume reu atacurile stranilor, caci ne-am témput leviturele fratilor nostri, a nume a copilu celoru carunti! —

Recomandam u atentiunei

dliu ministrul reg. ung. de interne si tregu onorabilului ministeriu unguresc constitutiu-nal si responsabilu!

„M. Ujság“ de astadi, incepe a publica unu lungu articlu despre hotie cele mai nerusinate ale domnilor deáksti si organelor guverniali din Carasias prin cari alegerile de deputati s'a facutu adeverate talharii de dreptu. Articolul cuprinde multime de date special positive; numesce si denuncia si inculpe persoane oficiale si oficiose, enumera calari de juramentu si inselatiuni ordinarie; cu unu cuventu, spune lucruri, fapte, portari publice, cari intr'unu statu civilisatu, ba unu guvernui onorabilu nici intr'unu statu barbaru — nu le pote auditi si tolera cu nepasare, — déca nu vase se faca partasiu si solidariu, seu décadra nu se scie chiar autoriulu aelorui fora de legi si brutalitatì!

Ni tienemu deci de detorinta morală si patriotica, a atrage intrég' atentiu-ne onorabilului ministeriu regiu ungurescu a supr'a acestei denunciari si grele acuse publice, carea rechima cea mai rigurosa investigatiune si sa-sfa-tiune, pre cátu naltulu guvernui mi tieni la lege, onbre, moralitate.

Credemu că intr'unu astefiu de casu, guvernui nu pote fi permisu, a se ascunde la spatele comisiunilor verificatorie — nerespunsabili, din Dieta; caci nu acelor'a directu oficiu este: a susținé santién'a legei, moral'a si ordinea publica, redi'a organelor guvernui, credint'a si amórea poporului pentru sublimitatea ideiei de tronu si de statu!

Esc. Sa, dlu min. de interne V. Tóth, specialu este chiamatu a se interesă de acestu greu atacu, aceste grele inculpari publice; fiindu că la oficiulu si persón'a sa s'a facutu apeluri positive, cari — a le ignoră, este — pare-ni-se, a-si batejoa de semtinu de dragului si amintirii cele mai intame despouari si ucideri de dreptu!

Atribuiésca sie-si naltulu Regimu, déca cumva prin nepasarea sa facia de astefiu de inculpari si denunciari, poporul va incepe se creda că — dominion de la potere nici nu li e frica de Ddieu, nici nu li pasa de Imperatulu, nici nu li e rusine de lume; că ei nu cunoseu si nu voiescu se scia de alt'a de cátu numai si numai de ale loru interese si placeri nedumerite! —

Espositiunea universale in Viena, si noi.

Regimele gemene, ale fericitei Austro-Ungarie, dragalasiele nōstre patrie mastere intinerite, pre cum este cunoscutu, pentru primavera anului viitoru 1873, au arangiatu o

espusetiune grandiosa in Praterul Vienei, pentru carea se facu de unu anu de dile si mai bine — cele mai incordate opiniri, ca en se de-vina cátu se pote de perfecta, de stralucita!

Austro-Ungaria — vré se-si ospuna la faca lumii dovedile progresului seu pe terenul productiunei naturale si industriale seu arteficiali, — in securu: dovedile avutiei sale materiale si spirituale, — prosperitatei si fericei comune; — vré se se prezente lumii in summa sa perfeptiune!

Austro-Ungaria — are mare, are urginte necesitate de a se prezenta astfelui in faca lumii; caci — bietele popora ale sale si asiá nu sciu, nu semtu nemic'a de — multu pretins'a prosperitate si fericeire, si — deja a inceputu a resufla si pre asora prin strainatate că aceea este numai o mare mintuina! Apoi domnii de la potere, ori cátu de netrebni si s'e, ori cátu de pucinu se deo pre adeveru si dreptate, totu dorescu ca lumea cea mare, se nu-ji tieni de ciarlatani, ci — se creda că la ei a casa tote sunt a curatuita, precum le bucinu in lumea larga, scriblerii cei bine platiți ai loru!

Are causa destula si pre multa — aceasta tendintia a loru, pe care a o essamină si constată — nu este locul aici; destulu că — din acelui motivu stepanitorii ai nostri aranjaza espusetiunea generale la 1873 in Viena.

De aci ori-cine usioru va pricepe, ca domnii de la potere — nu foră interesu cauta si indearma pre tote poporale din — fericit'a Monarchia, para si pre noi romanii — atat de trasi-impinsi, „tradatori do patria“ si — din anoptea lucratora „Daco-Romania“ cea pocita, — ca se participa cátu se pote de multu — si noi la acea espusetiune, se tramitemu si noi din a nostra seracia — ce avemai mai bunu si mai frumosu, mai domnu de a areta lumei si de a fi veduti si aprotiuitu de lume!

Totu cu aceasta intențiune — de buna séma, comitetul staruitoru de aici din capitala Ungariei — s'a induratu a primi intre membrii sci si pre unu romanu, pre dlu Dr. Aless. Mocioni, firesce pentru ca impulsulu pentru interesare si participare se sia cu atat mai poteriu. Caci unde se lucra prin barbatii ca si Aless. Mocioni, acolo romanii trebuie se aiba mare interesu!

Noi, precum onorabilulu nostru publicu — am-vrum, er sine n'am potutu se dicem. Asiá dars am asteptat se audim, ce vor dice altii, in d'astea mai bine versati si priceptori de cátu noi?

Astadi deja scim, că poporale nemultumite de politica poterei la noi, atat cele din strainatate, cátu si cele de a casa, n'au gasit ucieli dispusetiunea, timpulu, placere, interesulu — d'a se insufleti pentru acea manifestatiune economică-politica, acelu jocu istmicu al domnilor domni stepanitorii ai nostri!

Din Francia si Spania — pre pucine insuatiuni s'an facutu; intru asemenea din Boemia si Moravia, din Austria-de-sus si Carintia, ba pana si din Austria de diosu!

Acele popora — asia se vede, că n'au causa, n'au plecare, d'a se grabi se contribuo la rodicare unui nimbu, intru carole nu este nemic'a realu, si este si mai pucinu moralu.

Din Romania tomai ni aduec foile bu-

curescne fain'a, că — pentru ale ei obiecte de espusetiune s'ar fi destinat unu cotu, in despartimentul Turciei, unde deci ar ave se figure ca o provincia turcesca. Va se dica — inca si o mai degradare i-au menit domnii austro-magari! — pre care ea firesce — va intempiu-o, cum merita.

Si in faca acestorui aparitiuni — ce se dicem cu noi, seracutii de noi?! Noi, cei maltratati si impilati de potere pre tote campurile vietii publice si private, — cum se ne infascisam noii naintea lumii pentru d'a ni manifesta fericea! — noi despojati de tote, lipsiti de tote si dripiți la pamant, — cum se esim noi la lume, si de unde se aretam progressu, avere, prospere! . . . ??

„Wanderer“ din Viena, in urul seu 163 din 5 iuliu scrie despre acestu obiectu — in-altele multe — asiá:

„Candu Elada era bantuita de imparechiari civile, terorienta de fractiuni dusmanoase, desbinata in stepanitorii si stepaniti, — atunci emperul olimpicu a denunitu pastru — in butul tuturor stăruintielor de susu, si nimbulu acelor demonstriuni frumose — s'a palit! Dóra la noi, espusetiunea universale, prin multa elocintia a celor absinti, adeca neinfascisat la ea, ar fi se faca marturia lumei despre sfasiarea Imperiului, despre ticalosia nostra politica, si — se naredie lumei straine o dñișa istoria despre imparechiarii poporilor conlocuitorie!“

Considerandu noi deci aceste fatali impregiurari, marturisim că, chiar loialitatea, sinceritatea si adeveratulu nostru patriotismu ne face se ne pronunciăm si se dechiarăm cu tota solenitatea, cumca nu pricepem, cele trei milioane si mai bine de romani din monarchia Austro-magari, precum si cele vr'o cinci milioane din vecin'a, asia-batjocurit'a „Romania libera“, ce alt'a ar ave si ar poté ele astadi se prezente si se produca la espusetiunea din Viena, ce alt'a de vr'unu interesu ótrei-care, de cátu — faci a loru cea posomorita, inim'a loru cea sfasiata de tigrii civilisatiunei moderne!! — Ei dar, atunci ar trebui se credem că, toti cei mari si poterici, ce se vor aduna la acea espusetiune, sunt ómeni, crestini — de inima si sufletu, cari se interesă de suferintele nōstre si au atat uoi'a, cátu si potere — nici n'ar fi!

Espositiunea de Viena deci — nu ne incaldeșe si nu ne atrage de felu. —

Si — cumca asiá semte si poporul nostru, si — cumca cercerile stepanitorilor, influențele oficiale si oficiose — n'au fostu in stare d'a-lu capacitate astfelui pre poporulu nostru, dovédă destula ni dà aceea, că domnii arangiatori, se lasara de sperant'a d'a vedé pre romani incalduindu-se si interesandu-se de sine pentru acea espusetiune, ci ei, domnii, transmisa agenti a nume, d. e. in pările Aradului si spre Muresin pre renomitul loru Xanthus, ca se cante si se cumpere de la popor obiecte interesante pentru espusetiunea némtio-magari. Va se dica: si aci totu cu mintuina!

O nouă societate,

ce ni dovedesce că spiritul de progresu si perfeptiune — nu numai n'a decadutu

espanții²⁵) adeca drumulu apuca in trei parti, si ni scia pe care se piece, cändu éca vine unu vulturul mōre²⁶) la elu si i dà binetie,²⁷ si luintréba că unde se duce? éra elu a respunsu că in lumea galbena la Il. Cos. imperat'sa maiestrelor.

Atunci vulturul i dise: „Bine că te-am potutu intalni, că eu chiar dupa tine am plecatu, că n'a tramsu Il. Cos. ca se te cantu, si de unde te-o-i gasi, se te ducu la ea, că tatalu seu pe dumineca o marita dupa altu feioru de imperatru dar en nu mai pote de dragulu si dorulu tau!“

„Apoi bine! dar unde e lumea galbena?“ intréba Argiru.

Grigia mes! dise vulturulu, acolo nime au te pote duec de cátu eu pe spatele mole! si vorbindu se dusera ceva mai de parte, pana la sorbulu plementului²⁸) adeca pana la granit'a intra lumea nōstra si cea galbena, si candu a fostu acolo, dise vulturulu: Acum nu sciu cum vom poté scapă de aici, caci sorbulu pamentului pazosce granit'a, si me temu, că de te prinde te manca, dar va fi ce va vré Ddieu, — scobor-ri-te de pre calu si sui-te pe mine! Si atunci Argiru se sui pe vultur si lu ascunde cu ariu'a, si vulturulu ie calulu intra unghii, si incepe a sbară cu ei peste granit'a.

Abia s'a radicatu in susu si sorbulu pamentului aude o siueratura de ventu greu, si candu se uită in susu, vede vulturulu si pe feiorul de imperatru si striga: „Alelei voinice! Mi trecu si de cea parte, dar ni vomu trage séma' amendoi, cändu te vei 'ntorce inapoi, că atunci sciu că nu vei scapă!“ si trecu ca frica peste granit'a, si asiá s'a dusu, dusu cale lunga pana au ajunsu in lumea galbena in tiéra imperatsei Il. Cosandianei.

(Me rogu se ascultati, că povest'a inca mai este. Povestitorulu.)

Candu a fostu aprópe de curtile Ilénei Cosandianei atunci Argiru a disu catra vulture: N'a anelulu acest'a, si du-te de tu dà la Iléna Cosandiana si spune-i că l'ai gasit u sorbulu pe drumu, si tu te-ai intalnitu cu mine!

Vulturulu s'a dusu inainte si intalnindu pe Iléna Cosandiana i-a datu anelulu dar ea cum a auditu că vulturulu a gasit anelulu pe drumu, si pe Argiru nu l'a afilat, a inceputu a plange, si a plansu, plansu multu, pentru că se necajă că elu nu vine si trebuie se se marita dupa altu feioru de imperatru!

Vulturulu vediendu-o că se supera pre tare l'a lovitu o mila, si nu a potutu se mai ascunda si i-a disu: „Nu mai plange, că am

aflatu pe Argiru, si e aprópe de curtile tale, me ducu se-lu chiamu si se ti-lu aducu!

Atunci Il. Cos. sare de bucuria si se duce si ea cu vulturulu inaintea lui.²⁹)

VII.

Si mergendu Il. Cos. s'a intalnitu cu Argiru, si candu l'a vedutu, i-a sarit in grumadiu, si l'a sarutatu, si i-a gratuit: „Vai dragulu meu, că multu te-ai ostanit u pentru mine, si n'asi si cugetat u că se-mi si asiá de creditiosu, dar acu vedu că nu mi-su vrednica se-ti trecu pe dinainte, fă bine si ieră că am credutu reu despre tare, căci eu voi si a ta si tu alu meu, desi matusi'a me face cu sil'a se me marita dupa altu feioru de imperatru!“

Atunci Il. Cos. a petrecutu pe Argiru in curtile sale, si pe urma ea s'a dusu la marturis'a sa, si i-a disu, că nu se marita dupa feiorulu de imperatru, cui i-sa fagaduitu, si nu-lu mai privesce de mirele ei³⁰) ci se duce dupa Argiru, pe carele l'u iubesc asiá de tare.

Matusi'a candu a auditu s'a sparatiu de vorbele ei, si i-a disu: „Dar ce vrei se faci, se ti lasi mirele de rusine?“ éra Il. Cos. a respunsu: „I voi scrie carte, că se nu vina, pentru că nu vreau se me marita dupa elu!“ si ea i-a scrisu carte ca se nu vina, pentru că si-a capetatu altu feioru de imperatru.

Mirele capetandu scrisoarea de la Il. Cos. si intristatii apoi si s'a maniatu, si de locu si-a strinsu armad'a si a pornit u resboiu la feta, si ca se omora pe feiorulu de imperatru carele l'a facutu de rusine, si a inseliatu pe mirés'a lui, de nu vre se mărga dupa elu.

Si a venit u armad'a pana la curtile Il. Cos. si s'a uitatu pe ferestra inaintru, si a vedutu cum se ospetăza in casa cu atatia, si plesnindu de mania a strigatu dusmanului seu:

„Déca esti vitézu, si vrei se i-é pe Il. Cos. de la mine, vina afora de te lupta cu mine, — si carele va biru, acel'a se fia barbatulu ei!³¹)

Argiru atunci de dupa mésa i-a respunsu: „Nu stă la ferestra, ci vina in casa că se ne ospetămu, si dupa aceea ne vomu luptă!“ Dar mirele nu a vrut, ci a inceputu a sudu si strigă că nu cutesa seiese la elu afora.

Argiru ne mai potendu suferi vr'o batjocura i-a respunsu: „Alegeti doi feiori, cari vor si mai tarzi in armad'a ta, si eu me voi luptă cu tustrei, că nu vre se se verse atat'a sangue inzedaru, si e paguba se se faca atat'a mōrte!³²)

Mirele de locu si-a alesu doi feiori, cei mai voinici din armadă, si s'a pusu in gleda cu ei, si a strigatu: „N'o cane! vina acuma si

ci inca totu mereu tinde la unu aventu curiosu, — acum de curendu s'a infinitat si constituitu in România, a nume in Bucuresti, societatea amiciloru de belle arti, cu scopulu de a respondi gustulu bunu, gustulu de artile frumosé, si de a incuragiá productiunile artistice intre romani.

Acésta societate aro de primu-presiedinte pre dlu Gr. Cantacuzino, ér de vice-presiedinti pre dd. T. Amanu si C. Esarcu; de membri ai comitetului seu pre dd. C. Tătărescu, C. Bolliacu, A. Odobescu, D. Berendein, Grigorescu si Stanescu, — totu persone ilustre si probante pre campulu desvoltatiunei națiunale.

Ea si-a inceputu activitatea cu unu *Apel* catre publicu, pentru a fi pusa in pusetiunea de a realisá un'a din primele sale lucrări, o *espuștiune de tóte operele romane de arta*.

Spaciul in gustu alu foiei nóstre nu ni permite a ne ocupá destulu de pre largu de acésta noua intreprindere națiunale, precum ar meritá ea; publicamu totusi pentru informarea publicului nostru a) *Actualu* cu carele ea se introduce si presenta națiunei; b) *Statutele ei*.

Societatea amiciloru de bele arti.

Bolele arti au ocupatu pana acum unu loc forte pucinu insemnatu in Statulu Romanu.

Déca, de cát-eva timpu, a inceputu a se manifestá in capitala óre-care miscare artistica, acésta miscare se marginesc intr'o sfera restrinsa si vócea acelor ce se redica in favorulu artiloru nu gasescesc unu eco de cătu in spiritele unui micu numeru de iniciati.

A propagá gustulu bebelor-arti in tóta Romania;

A incuragiá productiunile artistice si a le popularisá in tóta tiér'a;

A sustiené junele talente si a le impedece de a se departá de naltele si sanatosele tradițiuni ale artei, prin formarea gustului publicu si crearea unui mediu artisticu inteligente, care să reprobé pe artistii ce diosesc seu degrada artea;

A atrage in curentulu acestei miscări clasele nalte si avute ale societății, puindu-le in vedere esemплеle acelor aristocratii inteliginti, cari isi facu o onóre si o gloria de a protege si incuragiá artile si pe artisti:

Éta, in cát-eva cuvinte, scopulu societății amiciloru bebelor-arti!

Noi credemu că acésta institutiune va obtiné concursulu tuturor spiritelor cultivate, cari sciu a apreciá marea influenția ce potu avé a supra culturei unei națiuni, institutiunile ce au de scopu a desceptá in inimile cetățenilor instinetul si amorul *Frumosului*.

Cátu de poternica a fost artea in educatiunea poporeloru si care pote fi rolulu ei in educatiunea nóstra națiunala, o vor intielege tóte inteligintele luminate, cari cunoscu istoria umanității si se vor asociá cu noi pentru realisarea unei idei, pre cătu utile, pre atât'a inalto.

Speràmu inca a atrage in sfer'a actiunii societății amiciloru de bele-arti, acele naturi alese, cari cauta in arti unu refugiu in contra vulgaritatilor essintistici, si aspira a se naltiá in acele regiuni superioare, in cari art'a vérsa cu abundantia in sufletul emotionatul si incantatul deliciosele emotiuni ale *Idealului*.

Statutele societății amiciloru de belele arti.

Capu I.

Scopulu societății.

Art. 1. Societatea amiciloru bebelor arti are de scopu, a respondi gustulu artiloru in Romania, a incuragiá productiunile artistice si a le popularisá in tóta tiér'a.

Art. 2. Pentru a ajunge la acestu scopu societatea:

- Organiséza espozitiuni de opere vechi seu noi.
- Publica memoriori seu studii relative la operile expuse seu la ori-cari alte opere artistice.
- Propune premiuri pentru cele mai bune opere artistica moderne, produse in tiéra, si inlesnese vinderea loru.
- Face cunoșcente in strainatate tóte operile originali importanti, aflate in tiéra, si le reproduce prin fotografie, litografie seu gravure.
- In fine, intrebuintíza ori cari alte midi-lóce, pe cari timpulu si experient'a le vor areta ca mai bune si mai nemerite spre implinirea scopului societății. Astfelu cu timpulu societatea va avea o foia a sa periodica.

Capu II.

Membrii societății.

Art. 3. Membrii societății se impartu in trei categorii: *Membri fundatori*; *Membri aderinti*; *Membri corespondinti*.

Sunt membri fundatori personele, cari au luat initiativa formării acestei societăți.

Sunt membri aderinti acoia cari, primiti in urm'a acestor'a, aducu concursulu loru societății intr'unu modu regulat.

Sunt membri corespondinti toti aceia, cari foră a figură intre membrii fundatori seu aderinti, vor oferi societății bunele loru oficie.

Art. 4. Membrii fundatori votéza cu scrutinu secretu pe membrii aderinti, dupa punerea a duoi membrilor fundatori si cu majoritatea absoluta a membrilor inscriși.

Membrii aderinti odata primiti, participa la tóte lucrările societății, si se bucura de aceleasi drepturi, cu aceleasi sarcini, ca si membrii fundatori.

Membrii corespondinti, pe cari Comitetul aprociandu importantia serviciilor loru, ii inscrie d'a dreptulu, nu se socotescu ca membri activi ai societății, si n'au votu deliberativu; se bucura ansa de tóte drepturile acestor'a pentru espozitiuni si alte asemene.

Capu III.

Fondurile societății.

Art. 5. Fondurile societății se compunu:

- Din sum'a ce fie-care societariu este obligat a versá anualu in cass'a societății.
- Din recetele dileloru in cari intrarea la Espozitiunile organizate de societate, va fi cu plata.
- Din vendiarea reproducțiilor prin fotografie, litografie seu gravura a operilor expuse.
- Din retinerile ce societatea va percepe a supr'a pretiului ori-cărei opere de arte, venduta prin midilocirea Societății.

e) Din ori-ce subvențiune, legate seu donațiuni cari s'ar poté face societății.

Capu IV.

Administratiunea societății.

Art. 6. Comitetul Societății alesu pe trei ani, cu majoritate absoluta a membrilor inscriși, se compune dintr'unu presedinte, duoi vice-presedinti, unu directore-administratoriu si de cinci membri, din cari unul va fi cassirul societății.

Art. 7. Directorul se va ocupa de tóte afacerile societății. Atributiunile sale se vor regala printre unu regulamentu ulterior elaborat de comitetul societății.

Art. 8. Se potu numi cu $\frac{2}{3}$ a voturilor membrilor inscriși, unul seu mai multi presedinti onorifici, cari potu luá parte la votu si la lucrările comitetului.

Capu V.

Drepturile si indatoririle societarilor.

Art. 9. Fie-care societariu fundatoriu seu aderint, va versá in cass'a societății căte cinci lei noi pe luna.

Art. 10. Membrulu care nu plătesce cotizatiunea sa siese luni, va fi considerat ca ne mai facendu parte din societate, dupa ce va fi fostu preventu de catra comitetu.

Art. 11. Toti membrii Societății, fora osebire de cei corespondinti, au dreptulu d'a intrá liberu la ori-ce espozitiune, chiar in dilele cu plata, si potu visita espozitiunea cu trei dile nainte de a fi deschisa publicului.

Art. 12. Fie-care membru are dreptulu de a cumpără cu pretiul costului numai, ori-ce reproducțione a operilor artistice, seversite de societate.

Capu VI.

Adunarea generala.

Art. 13. Comitetul va convoca o data pe anu toti membrii societății in adunare generala.

Art. 14. Adunarea generala, dupa ce ieșe cunoșinta de raportulu comitetului a supr'a lucrărilor efectuate in cursulu anului espiratul va procede la lucrările următoare:

I. Ficsédia sum'a cheltui ele loru pentru esercitiul, aului viitoriu.

II. Va alega comitetul dupa espirarea celor trei ani de exercitiu.

III. Introduce modificările pe cari le va de socotii cuviintia in statutele societății, dupa punerea ansa a 10 membri.

IV. Votéza pe nouii membri aderinti.

Art. 15. Societatea se va poté intruni si estraordinarimente, dupa chiamarea comitetului seu déca o a diece parte din membrii fundatori si aderinti vor provocá o asemene intrunire.

Art. 16. Adunarea generala nu se poate constituui de cătu fiindu presiute majoritatea membrilor inscriși. — Decisiunile se ieșu cu majoritatea membrilor presinti.

Betleannu, (cott. Solnocului int.) in iun. 1872*

*Asi vré se reinviu dupa dieci de ani,

Sé vediu ce mai facu fratii mei romani!*

Pré stimate dle Redactore alu „Albina!“ Astfelin a cantat nemoritoriu nostru poetu

*) Pre candu cu placere publicamu acésta corespondintia, din cauza agramadirei materiilor — abia acum cam tardiv, cu parere de reu trebuie să marturismu că spaciul nu ni permite a publica si lungile liste anexasse!

R. e. d.

A. Muresianu, aste cuvinte me inspira, candu mi ieșu libertate, cu acésta ocazie, a vi împartasi ceva si din jurul acesta, de pre la noi, si nu foră scopu, precum se va vedea din următoarele, mai la vale insaite.

Timpulu prezente imperativintre nechama pre toti romanii de prin tóte anghiuile se ne reunim in cugete si simfiri, si apoi in poterile materiali si spirituali; ne provoca si indemna la infinitarea pre unde numai se poate, de totu felul de institute de cultura si perfecțiunare, — eu conditiunea, categorica, — de cumva mai voim se traime ca romani, ca națiune romana cu rol — a nostra propria, precum atare ni se cuvine in Europa civilisata. Celea ce in trecutul trist si amaru nu le-am potut face si edifici, trebuie se le facem si edificam acuma si pre venitoriu. Asa numai vom dovedi lumei, că suntem descendenti, urmasii, eredi cu trupu cu sufletu ai divului imperator Traianu si Colonilor lui grandiose — „ex toto orbe romano!“ Éta acestu mandatul seriosu si categoricu, dar siguru si salutarul tempului si secolului modernu, se vede că a strabatut prin tóte anghiuile si tienuturile locuite si moscenite de romani, si că incepe a fi intielesu si apretiuitu de toti, — de óre-ce romanii de prin tóte pările unde esista suflare romanescă, se nisuesc si conlucra din tóte poterile spre a concurge cu „denariul veduvei“ pentru de a-si face detorinti a de civi romani, demni de numele loru strabunu si gloriosu.

Cumca si pre aici, in aceste părți, romanii se nisuesc a se areta demni de numele maretii ce pôrta, si de sangeli ce li curge prin vîni, demuestra contribuirile si ofertele ce ei facura in favoarea infinitandei *Academie romane* de drepturi, ale caror oferte si contribuirile consecnatiune mi ieșu voia a vi le alatura aci. Romanii din acestu tractu, la apelul parintilor romanismului, adeca a comitetului asociatiunii romane transilvane, dupa ce tienura adunare tractuale aici in Betlénu, si infinitara unu comitetu localu spre acestu scopu, cu totu zelul au concursu la subscrieri de oferte si contribuirile in fapta — pentru academia Poporului romanu, condusu de preotii si invetitori sei cei buni — si cu vorba si cu esemplulu fapelor, au subsrisu si oferit numai de cătu frumos'a sumusiora de 498 fl. 39 cr. Si ce e mai redicatoriu de inima pentru noi, au contribuit si contestatii de alte nemuri, precum: evrei, armeni scl. Au nu este destula doveda acésta, că romanulu semte, recunoscere necesitatea de sciintia si cultura?! — Sum'a de susu, cătu de micutia in sine, considerandu insa că e numai dintr'unu tractu protopopescu, alu Betlénum, carele ce e dreptu, totu de un'a a emulatu cu altele la promovarea de ori ce scopuri filantropice si națiunali, apare totusi insemnata. Si — déca buna ora ar contribui astfelu tóte cercurile romane din Dacia Traiana, de siguru că in celu mai scurtu timpu am ajunge la scopu. Pentru aceea mi ieșu indresnél'a cu tóta umilita a rogă, se aveti bunatate a publica acestea in pré stima-tulu dvostre diurnalul „Albina“ cu acelu scopu, ca publicul nostru celu mare să ieșe cunoscinta despre zelulu romanimei din acestu tienutu si dôra de prin tóte cercurile si comunele romaneschi, să iee indemnui, d'a contribui cu a-

te lupta cu noi!“ dar Argiru, nici n'a esit in casa, ci a poruncit sabiei sale dicindu: „Sabi' a mea de isbenda, ce te-a pîrtat tatalu meu in holteia, du-te si taia fie-caruia urechi' a cea drépta!“ Si sabi' a de locu plecă, si taia fie-caruia urechi' a cea drépta!

Mirele s'a spariatu vediendu maiestri' a sabiei, si a disu: „Vina si te lupta tu déca esti vitezú!“ Argiru dise éra catra sabia: „Du-te acuma si i taia man'a stanga din cotu, si sabi' a de o data i-a tatajtu man'a!“ Vedu că esti mai puternic de cătu mine — respunse mirele — si pentru acésta ti lasu tie pe Il. Cos. dar amendoi se ne prindem frati de cruce, căci cine scie, cum ne vom ajutá odata unulu pe altulu, si ei s'au prinsu *frati de cruce* si mirele a intratu in casa si a ospetatu cu ceia lalti, si apoi s'a intorsu cu armad'a sa si cu rusine a casa, si a maniatu pentru acésta si alti imperati pe Il. Cos. si pe Argiru, inse ei s'au dusu din cala loru.

VIII.

Argiru apoi si-a petrecut cát-eva dile cu Il. Cos. si i-a disu: Mi doru de cea lalta lume, de lumea mea, si de parintii moi, se mergem a casa că ei nu sciu, óre mortu sumu seu viu! Si Il. Cos. i-a respunsu: „Se mergem! si a

facutu pregatiri de plecare, si a datu de scire vulturului, si acésta sosindu odihnitu, i-a luat pe amendoi in spate, si calulu intre unghii, si a sburat.

Candu au fostu ei aprópe de granit'a lumeni galbene, *sorbulu pamentului* aude că suflu unu ventu greu, si s'a nedau de Argiru, si i s'a uitatu in cale, si vediendu era vulturulu, i-a strigatu: „Hei voinice! vina de mi dă sé'm'a că treci pe aici, se ni facem soot'a!“ Atunci Il. Cos. i-a disu că se taca, si sorbulu pamentului candu a vediut'o, a cadiutu in genunchi si a rugatu de iertare că nu l'a cunoscute cine e, si Argiru i-a respunsu că nu face nemicu, darea Il. Cos. nu l'a iertat cu a făcutu că se remana totu in genunchi,³⁵⁾ si asiá ei au treceutu in pace pana au ajunsu la muntii de glasie, la curtile Il. Cos. si au petrecut acătuva vreme, si pe urmă s'au vorbitu că se plece mai de parte la curtile barbatului, si Il. Cos. i-a disu: „Dragulu meu, tu esti feitorul de imperat, si eu imperatessa, du-te tu inainte a casa la parintii tei, si li dă de scire că te-ai insuraturi, si se vina cu pompa mare că se me primésca ca pe o imperatessa!“

Argiru s'a invoită că se-i imprimăea voi'a, si a pusu fréulu in capu la calu si a dusu, si

candu a intratu in cetatea tatalui seu³⁶⁾ se miră tóta lumea de asiá calu frumosu. Tatalu seu era tristu, si uitandu-se pe feréstă vede pe unu calareti că cure de schintea potcovele si deodata că cunoscce calulu, si vede că feitorul seu a renitisoru.

Candu a intratu Argiru in casa, toti plangea de bucurie, si elu a inceputu a povesti patientele sale, si că Il. Cos. e acuma muierea lui si a rogatu de parinti că să-i faca pompa mare si se o primésca că pe o imperatessa.

Fratii lui audindu că elu a aflatu pe Il. Cos. si că ea a remas in muntii de glasie, l'au pîmuitu, si celu mai mare a pornit u cu pompa pe sub ascunsu la ea, cu cugetul se o insie si se si-o aduca de nevăsta, si a grabit u pana a ajunsu la ea, pentru că acuma gră drumul facutu si se poteca duce mai usioru.

Il. Cos. candu a vediut atate carutie si atâti calareti, a esit inaintea loru, cumnatul i s'a aratatu casă candu ar fi Argiru, dar ea l'a cunoscutu pré bine, si l'a intrebatu ca să-i spună

mene zelu si cu tota potentio'sa repediune pentru mărtișiu scopu! Banii incassati si cu consemnarea contributorilor dejă s'au tramsu onorabilului comitet la Sibiu. — Să ne impăru deci cu totii din tōte părțile, cu micu și mare! Astfelui apoi să Ddieu ne va ajută!

Simeone Moldovanu,
inv. gr. cat. ca actuarui alu comit. ad hoc.

Langa Boros-Sebesiu, 6 iuliu 1872.

Cu dorere am cestiu in nrulu 49 alu acestei pretiuite foi natiunale, in corespondintia din Siria, urmatorulu pasagiu referitoriu la alegerea de ablegatu dietalu alu acestui cercu electoralu: „*Intre renegatii si dusmanii nostri a escelatu solgabireculu* (rectius adjunctul pre-toriulu) *Bela Mihailovits, carele ambla in rup-tulu capului prin sate si in tōte părțile, ca să amagiésca, intimidédie si corumpa poporulu.*“

„Errare humanum est,“ dice proverbialu latinu, adeca pe romania — „omulu pecatuesce.“ Da, asia e; totusi astfelu de peccatum natiunalu nu sciu să fiu comis in vieti mea, ca să atunci, candu in tōmn'a anului espiratu, cu oca-siunea alegerei membrilor pentru comitetul comitatensu, susu mentionul d. me rogă cumca să-lurecomendu si pre dsa la poporu, ca să-lu aléga de membru dandu-mi parol'a sa, cumca să elu ca romanu, va fi fidelu programei si intereselor noastre natiunale, si cumca nici candu nu va lucra contra, ci spre naintarea acelora; — caror cuvinte eu am datu credientu, si necunoscendu-lu mai de aprópe, si presupunendu, cumca dsa ca omu teneru, — va pricpe cumca numai ca romanu bunu pote să aiba viitoru in acestu comitat, — nu va abusă de credintia si increderea nostra, si cumca ca fiu de romanu, (inse — cum se vede nedemnu de acestu nume divinu,) — crescutu din sudoreea poporului romanu, nu va fi inimicul acestuia — insumi l'am recomendatu la poporulu alegatoriu, caci altecum nici vorba nu eră de dsa, — in urmarea acestei recomendări să alesu de reprezentante alu poporului in comitat.

Insa acumă dupa repetitive reporturi din cerculu Siriei, — publicate in acesta pretiuita foia natiunala, — m'am convinsu amaru, cumca dsa intr'adeveru nu eră demnu de incredere nostra si a poporului romanu!

Caci dsa in locu de a fi fidelu parolei si promisiunei date, candu l'am alesu de membru alu comitetului comitatense, in cerculu de B.-Sebesiu, — in locu de a fi unu fiu fidelu alu natiunie sale — carei are de a-i multiam starea sa de astadi, — elu ca unu omu uitatu de detorintia-si, lucra contra intereselor vi-tali ale noastre si arunca cu tina in facia aceslora, pe cari ar fi detori să-i stime si apere contra atacurilor altora! Rusine mare acést'a, pentru unu omu ce mai are semtiu de dreptu si de detorintia!

De aceea eu, constatandu aceea ce s'a intem-platu, mi dechiaru cănt'a pentru că am avutu o data incredere si am spriginitu pre acelu domnu; dechiaru că am gresit si că elu n'a meritatu increderea nici a mea, nici a poporului, pre care i-o si detragemu si ni vomu tien de deto-rintia natiunale, a cantă să-lu scotemu din si-nulu nostru, ca pre unu verme ce rōde la pep-tulu nostru!

Unu creditiosu fiu alu poporului.

Langa Oravitia, in 10 iuliu n.

Alegatorii romani din cerculu Oravitii, cercu, cu putiena exceptiune, curatu romanescu, dupa amarele esperiintie facute la algerile de pan'acuma, au aflatu de consultu a nu parte-cipă de felu la alegerea său mai chiaru vorbindu la foradelegea de estu anu 19 iuniu, candu dlu Szende se aclamă de ablegatu dietale alu ace-stui cercu. — Totusi nesce notari si judi co-munali se sfortiau a duce ómenii la urn'a de alegere numai pentru ca să-si faca merite la dnii solgabirei. Intre judii comunali escelá fai-mosulu jude din Cacova Paunu Cimponeriu, omu bunu de gura si paravlagiu de frunte. Ace-st'a si inca unii beti judi comunali cumpereau pentru fie-care alegatoriu una blidisielu de za-ma, era cehii si slovacii, dileri la societatea drumului de feru, si rideau in pumni de prost'a romanului si mai vertosu a neghiobilor de judi.

Alegatorii din cerculu Sasca tienu ca santu că petitiunea loru de protestu contra foradelegerilor ne mai audite in lume ce se fa-cura la alegerea din 19 iuniu, va ave resulta-tul dorit, si daca parintii patriei, cum se nu-mescu representantii tierii vor mai ave in ini-m'a loru numai unu picu de semtiu de dreptate,

nu sutere indoilea că vom fi scapati de rusinea d'a si representati prin pop'a Alecsa. —

Comun'a Rusova, din cerculu Sascei, o comuna adeveratu crestina si romana, indig-nata si adencu revoltata pentru portarea scandalosa a preotului, ei să si fia pactatu cu episcopulu serbescu din Versietiu Emilianu, caci de „dragut'a“ s'a saturatu. Eca consecintiele nemoralei si intrigilor diabolesci! Dar celu ce se dă diavolului, alu lui remane.

Dorintiele poporului se potu innadusii pre unu timpu óresi sare, dar nici odata nimic, caci cărmitorii se schimba ér poporulu este eternu, si vai ce cumplita este resbunarea dreptati a supr'a vamesiloru si fariseiloru. In-tiepli-ve odata, pentru Ddieu! —

Dlu corespondintele din Boesia in corespondintiele sale cu privintia la alegerea de ablegatu dietalu din acelu cercu, i-a scapatu din vedere unu momentu important si caracteristicu pentru satele ce au de invetatori si preoti omeni cu zelu si vertute natiunale. Comun'a Domaniu intréga adeca a votatu ca uou omu pentru candidatulu natiunalu. Nu sciu nici o comuna ai carsi fruntasii să-si fia priceputu atătu de bine chiamarea, nelasandu-se a se intimiridă prin poruncile solgabireului Petricu. Onore inventatorului Olariu, preotului Jonu Oprea, judeului George Gergutiu si Petru Jacobu si juratilor precum si bravului ostieriu George Colosiéra, — toti acestia — asia mi spuse o venerabila persóna — toti indemnau si insufletia poporulu să votediesi pentru candidatulu natiunalu. Alegatorii din acesta comuna, au facutu in Boccea in d'a de alegero o grandiosa demonstratiune de cugetau multi că Babesiu este in midiloculu entusiasmatiloru Domanentii.

Aduu inca că dlu Petricu ar amenintă pe bra-vulu jude cu depunerea, pentru că n'a votatu pentru Joanovicu. Daca acést'a s'ar adeveri, atunci nu scimu de e să ne indignăm să se ridemu de dlu solgabireu si alesu ablegatu, pentru că dsa n'are dreptulu nici d'a pune nici d'a depune pe judele comunulu. Au dora nu scie densulu legea comunala si nu scie densulu ce va să dica autonomia comunala? Atâta ignoranta nu potem presupune de la densulu.

De asemenea merita recunoștinția preotii Ogorlariu (din Jidoviniu) si Velceanu (din Rafa-na) si inca unii precum si betranulu dar la su-fletu tenerulu si inflacaratulu maestru Dia-conovicu, din Boesia, carele prin zelulu seu natiunalu pote servi de exemplu colegiloru sei.

Pesta, in 12 iuliu n.

„Luminédia-te si vei fi.“ „Voesce si vei poté.“ Aceste memorabile sentintie mi se revoca in memoria, candu cu bucuria apucu condeiulu spre a reporta on. publicu despre unu actu im-portante ce se indeplini ieri aici in Pesta la serbatorea stului Petru si Pavelu.

Cu cătu mai grele sunt dorerile de nascere, cu atătu mai mare este bucuria candu nascere a esitu fericita si fiuti a nascuta dă dovedi de vieti frumosa si valorosa. — Doispre dieci ani sunt de candu — ca să me sprimu cu cu-vintele cutarui dnu diaristu — de candu societea de lectura „Petru Maior“ se abuciuma in dorerile de nascere!

Discordia si frecările intre fratii de un'a si aceiasi mama au fostu causele doreriloru fora resultat! — a fostu causele că, in fie-care anu s'a tienutu adunare generala de deschidere, dar nici odata de inchirare! — că oper'a totu s'a inceputu, nici odata ina nu s'a vediutu cu succesi incoronata! Geniulu celu bunu alu natiunei ina in óra a döue-spre-diecea s'a in-duratu de mladitile natiunei, si inca tocmai prin intrevirea acelui barbatu alu poporului, caruia cei orbiti de invidia si ura, i atribuisera „sbuciumarea societati in doreri,“ si — a inspiratu fratiloru amore reciproca de unde a urmatu cea mai frumosa concordia si — cuven-tulu trupu s'a facutu!

Astfelu acesta societate constituindu-se anu tōmna pentru a 12. ora, condusa de spiri-tulu unirei si alu colegialităii, desvoltă in de-cursulu anului o activitate démania de tota recu-noscintia, si a tienutu siedintie ordinarie in fis-care domineca, era de la pasci incocí in fie-care joia dupa médiadi. In acestea s'au rostitu diser-tatiuni, s'au facutu critice seriöse, s'au dechiatu, si — ce e mai imbucuratoriu, prin dife-reite discussiuni, junii s'au deprinsu in erator'a limbei romane si chiar in manier'a parlamentaria; era in siedint'a generala de ieri in celu

mai demnu modu se puse corona activitatii de estu timpu!

Presedintele societatii, dlu Josifu Vul-canu, deschidiendu siedint'a la 5½ ore d. m. se intonă o strofa din „Destépta-te Romane.“ Unu sentiu sacru invapiá inimile tuturor'a, sentiu ce-lu destépta ideia redesceptarii romana-manului din sclavi'a natiunala! In acésta dis-pusetiune a spiritelor, dlu secretariu Manuil Ungureanu ceti reportulu seu despre activita-te si cass'a societatii si indata dupa aceea ur-mara productiune dupa program'a statorita.

J. Zavoianu, studinte de VIII. clasa de-chiamă Versulu unui Romanu de A. Muresianu in aplausulu tuturor'a. — Dlu J. Teodorie, st. de VIII. cl. deschiamă pre „Desperatul“ de la J. Jovitia, cu o virtuositate, in cătu ni se parea că vedem pre foricitulu autoru in emotiunea sa, in care de buna séma se va fi afiatu candu a scrisu acésta poema. —

A urmatu „Discursulu intru memori'a lui Heliade“ de Hajdeu, pronuntiatu de Josifu Ciuci, functiunariu de statu, care fu assultatul cu mare placere precependu dsa de minune, a se produce in concepiunile sublime ale marelui Hajdeu. La dechiamarea unor strofe din poesi'a lui Heliade „Catra Patria,“ dlu Ciuci fu petrecutu de frenetice aplause. — Dlu G. Vida, medi-cinistu, rosti o disertatiune interesante despre „Versificatiune,“ arestandu in ce se cuprinde, si ce proprie este poesi'a; totu de o data desvoltandu o frumosa teoria despre spiritulu poesiei romane. Elu fu applaudat si felicitat de toti. —

Dlu Gruia Liuba, candidatu de advoca-tia, print'ucu discursu despre insintuirea so-cietati „Petru Maior“ si despre spiritulu ce se manifesta, la unii juni romani, in timpul criticu de astadi, insufleti si indemnă pre mem-brii societăii la energia si perseverantia in studii si vertuti, invocandu geniulu natiunei intru aperarea natiunei de cursele celor vi-cileni si abaterea celor retaciti la calea adev-erului si a moralei natiunale. Insufletirea fu petrecutu de aplause.

Si acum să venim — „ad fortissimum virum.“ Dlu Josifu Vulcanu, prin o poema sa dramatica „Desteparea lui Traianu,“ astfelu electrica spiritele ascultatorilor sei, incătu adese ori fu intreruptu de cele mai essaltate aplause si de urari „să trăiesca!“

In entusiasmul mare apoi se intonă „Hai să dămu mana cu mana,“ spre a incheia acésta siedintia am poté dico epocala pentru junimea romana din Buda-Pesta. In acestu momentu de incantare generale de o data se ivi unu inci-dinte, despre carele cu dreptu cuventu trebuie să dicem că „finis coronat opus.“ Daca este vr'o ideia prin a carei realizare, poporului romanu de pretotindeniu, in desastrosulu timpu de astadi să i se faca o micutia placere si totu de o data avere societăii noastre să se sporișca, èr barbatului, prin a carui binefacetória intre-vinere s'a ajutat constituirea acestei societati in anulu acesta, să se dee tributulu de recu-noscintia, — apoi acea ideia este edarea por-tretului dlu Vincencentiu Babesiu prin so-cietate. Acésta ideia abia atinsa s'a primitu cu entusiasmu generalu, si numai decătu o comisiune de trei s'a insarcinatu cu realiza-reia ei; acést'a s'a si apucat si pregati-riile necesarie, astfelu, in cătu credemus că multu intr'o luna de dile, fia care romanu va poté a-si procură cu unu pretiu moderatul ti-pulu barbatului a supr'a caruia astadi mai ver-tosu sunt indreptate töte sagetile contrariloru natiunei noastre si ale uneltelelor loru mar-siave. Constatata fiindu aderint'a poporului catra acestu barbatu, o aderintia care de candu cu caderea lui la alegerea pentru dieta — a devenit inca mai mare, — nu sufere nici o in-doiela, că editiunea nostra de portrete, ori cătu ar fi de numerosa, va trece iute, si fondulu so-cietăii „Petru Maior“ prin cacoigulu reali-satu se va spori cătu de bine!

Din tōte nutrimu cea mai de plina credin-tia, că societatea „Petru Maior“ are unu vii toriu frumosu si că în securtu ea va poté emulă cu ori carea dintre sororele ei. Asia să ajute Ddieu!

Cincinatu.

Varietati.
† (Necrologu.) Georgiu Sarafoleanu, locuitoriu in Snu-Nicolaulu maza, (cottulu Torenthalu) cu inima infranta de dorere anuncia rudenielor si numerosilor sei amici si cunoscuti, cumca pré iubit'a sa socia Elena Sarafoleanu, nasc. Pavloviciu, dupa unu scurtu morbu de 3 dile, repausă in 25 iuniu la 8 ore

de deminétia, in poterea statei de abia 46 de ani. O deplange intristatulu ei sociu cu trei or-fani, Maria, Pavelu si Georgiu, ginerele D. Petroviciu, cu frati si sorori si numerosii amici si cunoscuti. Iamormintarea a fost in 26 iuniu la 3 ore dupa m. cu mare pompa, si petrecuta cu 3 preoti. La acésta ocasiune in S biserica dlu parochu G. Popescu rosti o cuventare fu-nebra la esclinte, poftindu reposatei odihna eterna cu dreptii. — Fie-i tieren'a usiora!

(Invitat!) Pentru deslegarea mai multor cause de insemnata, joi-a cea mai aprópe, adeca in 6/18 iuliu, Consisto-riul din Aradu va tiené siedintia ple-naria, la care sunt poftiti a partecipă toti dd. asesori! —

Convocare.

Fiiindu că in 22/10 iuliu se va tiené congregatiune comitatense ordinaria, conformu statutelor Reuniunei noastre politice-natiunale, am onore a conchiamă la siedintia comi-tetu centralu alu Reuniunei pe dnu'a pre-mergatoriu, adeca in 9/21 iuliu d. médiadi la 4 ore in localitatea indatinata, rogandu pe toti dd. membri ai comitetului si ai congregatiunei comitatense, a se infacișa in numeru cătu mai completu.

Aradu in 11 iuliu n. 1872.

Demetru Bonciu, m. p.
presedintele Reuniunei politico-natiunale
a tuturor Romanilor din comitatul si
estatea Aradului.

Nr. Prot. 19.

Escríere de Concursu.

Pentru anulu scolasticu 1872/3 se scrie concursu la stipendile fundatiunei lui Gozsdu, statutarie din 100—500 fl. anuali, luandu-se deosebita consideratiune la scientiele reali. —

Totii acei tineri romani de religiune greco-orientala din Ungaria si Transilvania, cari dorescu a castigă vreunul din aceste stipendie, sunt avisati de a-si trimite cererile concursuali, instruite cu atestatele de botezu, de paupertate si de studie, pana in 15 septem-bre 1872. st. n. la Representantul fundatiunei lui Gozsdu, in Pest'a, Rathausplatz nr. 8, des-coperindu si aceea, deca mai are de unde-va vre-unu stipendiu său nu?

Totu de o data se provoca stipendistii acestei fundatiuni, ca pana la susu atinsul terminu, să arete rezultatulu studielor din anulu scolare espiratu, caci numai asiá li se voru rezervá si mai incolo stipendile conferite.

Pest'a in 15 iuliu 1872. *)

Comitetulu Representantiei fundatiunale.

Georgie Mocsnyi, m. p.
presedintele Comitetului.

Puscariu,
notariu.

1—3

*) Cele latice diurnale romane sunt rogate a reproducă acéa scriere de concursu.

Concursu.

Pentru statiunea inventatoresca de la scolă confesională gr. ort. romana din comun'a Beba-vechia, inspectoratul B. Comlosiului, se deschide prin acésta concursu pana in 23 iuliu a. c. st. vechiu, alegerea fiindu a se tiené in 30 iuliu a. c. st. v. — Salariul anual este: 300 fl. v. a. in bani, 3 jugere de pamant arato-riu, 6 stangeni de paie impreuna si pentru scola, si cortelul liberu eu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupă acestu postu sunt avisati, a-si substerne recursurile instruite in intielesulu statutului org. adresate catra comi-tetu parochialu, respectivului inspectorat in R. Kécsa per Gyertyámoss.

R. Kécsa, in 28 iuniu 1872.

In contilegere cu comitetul parochialu Georgiu Gataianu m. p. inspectoru de scole.

1—3

Concursu.

Pentru postula inventatoresca in comun'a biserică rom. gr. or. din Bazosiu, cu termen pana in 15 iuliu a. c. st. v. Emolumentele sunt: 80 fl. v. a. 4 jugere de aratura, ¾ jugeru de gradina, 20 metri de grâu, 20 metri de cucurudin, 100 lb. de sare, 100 lb. clisa 15 lb. lumeni, 10 stangeni de lemn din cari se in-caldiesc si scol'a, si cortelul liberu.

Doritorii de a ocupă acestu postu, au a substerne recursurile sorte cu man'a propria, adresate comitetului parochialu si provediute cu documentele reccerte, a nume cu testimoniu calificatiune, — catra subsemnatului inspec-torului scolaru in Temesiéra.

Pesta, în 1/13 iulie 1872.

Am destinația acestui suplement dlor invetitori naționali ai noștri din Eparchia romana gr. or. de Aradu. Dni invetitorii, precum s'a publicat la timpul său, mereu și joi după ss. pasci, au tenuțu — cei din partile banatice în Temisioră, și cei din preste Mureșiu și de la Crișuri — în Aradu — Adunare generală, pentru ca se constituie în Reuniune publică. Scopul ambelor este: înbanatirea stării invetitorilor și perfecționarea medioclorii didactice, pentru ca astfel să sublimă chiamare invetitorilor să devină mai ușoare și mai practica, mai sigura și mai eficace. Îndemnul dlor invetitorilor n'au fostu, de cău — tocmai consecința ce o au despu sublimă să chiamare și dorul de a corespunde acelui cău moi multă. Noi, precum n'au lipsit să susținem și în publicu și privatu, purură am fostu de credință că, *“vină la Reuniune a tuturor”* — mai bine ar fi coreponzuitu: n'au fostu însă în stare, a face ca să dispare unele *prejudicii* și *banuale rechi*, și astăi — *“să nu ascundă dușuri”*, cari însă — totu au dorit să dovedească lumeni că nu diferență în spiritu de oală, caci ambele și au alesu pre unu' să aceeași persoană de *primăpresedinte și conducător*. Trebuie deci să le salutăm și sprinținu pre ambele de o potriva; și de aceea noi li publicăm astăi data actele principale de intemeierea impreuna, și — unacă că — din intempiare, în mrolu 43 apuseneam a publică dejii Protocolul celei din Temisioră, astădi în republicanu, cu atâtă mai verosu, caci elu și astăi avea trebuința de unele îndreptări.

Protocolu,

despre Adunarea invetitorilor romani gr. or. din protopresviteratul banatice: alu Temisiori, Lipovei, Hasiasiu și B. Comlosiu, tinență în Temisioră în 19 aprilie 1872, pentru constituirea unei Reuniuni invetitorilor din acest protopresviterat.

Înfațisându-se la 8 ore de deminția unu mare număr de invetitori, preoți, totu felul de onoratori și mai multi plugari de frunte, în satu „Redutelor civice,” conformu convocațiunii,

1. Presedintele delegatiunilor intrunite în Aliosiu, dlu Sim. Moldovanu, deschide și salută adunarea, și propune alegerea unui președinte ad hoc, pentru desbatere.

Adunarea între urări de „să traiescă” alege de presedinte cu unanimitate pre Mag. Sa dlu Vincentiu Babesiu, carele ocupandu locul presidialu, prin o vorbire esclintă, de multe ori intreruptă de „să traiescă,” desfășură mai pre largu scopul adunarei și însemnatatea acestuia.

2. Dlu Presedinte propune alegerea a 2 notari.

De atari se alegu cu aclamatiune: Veniaminu Martini și Bosiocu Miu —

3. Dlu Presedinte cere a se dă cetire reportului delegatiunilor intrunite în Aliosiu.

Notariul delegatiunilor Dariu Puticiu repörta verbaștă despre rezultatul delegatiunilor intrunite în Aliosiu, spunendu cămca delegatiunile au astădu de necesaria înșintărirea unei reunii generale a tuturor invetitorilor romani din protopresviteratul banatice, anexate la diecesă aradana, — spre care scopu au si convocat adunarea de astădi.

Acestu reportu se primește. —

4. Presedintele provoacă adunarea a delibera și a se declară cu tota frachetea, de căsătă oportunu si se invocă a formă o Reuniune numai pentru respektivele 4 protopopiate, său cădăra ar fi mai cu scopu unu' a, pentru toti invetitorii din întreaga diecesă aradana, cu centrul în Aradu.

Dupa o desbatere lungă și serioză, la care luara parte D. Puticiu, A. Andreescu, V. Martini și S. Moldovanu, se decide unanim: *a se forma și constitui o Reuniune generală a tuturor invetitorilor romani, numai din protopopiatele banatice, anexate la diecesă Aradului.*

5. E. Andreescu prezinta unu proiectu de Statute pentru această Reuniune, care cîndinu-se, la dorintă generală s'a luat în desbatere specială. —

6. Fiindu timpulu sătăcăină, continuarea se amenea pre după medieadi la 3 ore. —

Continuarea după medieadi.

7. La 3 ore d. a. s'a continuat desbaterea specială a supră statutelor, care cu putine modificări s'a primitu unanim, în testul alaturat. —

8. Presedintele propune a se alege o comisiune de 5 membri, pentru stîlșarea precisa a statutelor.

Propunerea primindu-se, de membrii comisiunii s'a alelu cu aclamatiune dd. M. S. dlu Dr. P. Vasiciu, dlu adv. Ardeleanu, dlu Rotariu, E. Andreescu și V. Martini. —

9. Fiindu statutele deja primitu, dlu președinte ad hoc, propune alegerea definitivă a oficialilor Reuniunei, conformu statutelor.

Propunerea primindu-se, de oficiali și Reuniunei s'a alesu:

a) de presedinte, între frenetice urări de „să traiescă”, s'a alesu Mag. Sa dlu Vincentiu Babesiu. Renunciarea facuta în dñe renduri nu s'a primitu. b) De I. vice-președinte: Emericu Andreescu; c) de alu II. vice-președinte: Dariu Puticiu; d) de notari: Ventaninu Martini și D. Gerga; e) de cassariu: Vincentiu Cerneticu; f) de controlor: N. Cadariu și g) de advocate: dlu Georg. Ardeleanu; — totu cu aclamatiune. —

10. Dupa acăstă s'a pasită la alegerea comitetului Reuniunei, în care totu prin aclamatiune s'a alesu: 1. Serbu inv. în Toraculnicu; 2. Opreanu inv. în Vulcaniu; 3. J. Blidariu din Rachita; 4. Cornea din Siustrea; 5. G.

6. Demetrescu din Fibisiu, 8. P. Rotariu, refer. la trib. orf. Temisioră; 9. S. Moldovanu, din Chisioda, 10. B. Miu din Giroci; 11. Vn. din Remetea; 12. Opreanu din Cernechiz; 13. Surdu din S. Mihaiu, 14. Rancu, propriu din Muranu; 15. Ribariu din Siagu, și 16. Gradiarul din Seceau. —

11. Dlu Rotariu propune a se aduce multiamita protocolaria Magn. Sale dlu Vincentiu Babesiu, pentru ușoarele și sacrificiale facute întru măntarea invetimentului, pre cum și pentru intelectul' a conducește și sprinținre a caușei de astădi. —

Se primește între cele mai caldurișe urări de „să traiescă Babesiu” —

12. Mag. Sa dlu Babesiu, multiamindu pentru aderintă și increderea manifestata din partea invetitorilor, si grabindu a călători în cause naționale urgente, parasese adunarea între cele mai vie urări de „să traiescă!” — Discussiunile s'au continuat sub presedintia vice-presedintelui Andreescu.

13. La ordine fiindu defigerea terminalui pentru prossim' a adunare generală, conformu propunerei dlu P. Rotariu (membru fundator alu acestei reunii), terminul se va defigă prin comitetu, după aprobată statutelor.

14. Presedintele dă cetire unei epistole trimise de dlu docintă din Dobra P. Fagaras, prin care acesta salută și apróba ideia înșintării acestei Reuniuni.

Epistola se ișe spre cunoștință cu „să traiescă P. Fagaras” —

15. Dlu avocatul G. Ardeleanu propune a se tramite unu telegramu salutatoriu adunaroii ce tocmai se tiene astădi în Satu-mare, în caușă fondului de teatru.

Se primește unanimu. —

16. D. Sim. Moldovanu, după ce atinge mai multe gravamine ce apăsa pre toti invetitorii, propune compunerea și substernerea unui Memorandum catra Ven. Sinodul episcopal.

Propunerea acăstă, cu totă gravamile atinse, se primește și se insarcină comisiunea alăsu în p. 6. cu elaborarea Memorandumului care apoi să se prezinte Sinodului prin M. Sa d. Vincentiu Babesiu, ca deputat sinodal.

17. Dlu P. Rotariu propune a se alege o comisiune pentru autenticarea protocolului.

Adunarea cu unanimitate concorde și aceasta afacere, comisiunea de mai susu. —

18. În fine Presedintele multiamindu invetitorilor și tuturor dloru participanți pentru bunătatea ce avura de a se interesă de o caușă atădu de importantă, si accentuandu că în venitoriu numai acei barbati potu conta la sprinținu moralu alu invetitorilor — în orice caușă, cari vor dovedi zelu intru măntarea invetimentului și imbunatatirea sărbi invetitorilor, încheia siedintă, departandu-se fiecare la ale sale, cu sperantia și credinția în viitorul celu frumosu ce cu totii atinentu.

Ddieu Tatalu s'a ajute frumosei și nobilei, noștre intreprinderi! —

Temisioră, în 19 aprilie v. 1872.

Veniaminu Martin mp. E. Andreescu mp.

notariu vice-presid.

Acestu protocolu s'a autentificat în 31 maiu 1872. n. prin membrii comisiunii verificătoare: Dr. Vasiciu m. p. E. Andreescu m. p. și Rotariu m. p.

Statute,

pentru o Reuniune a invetitorilor romani de confes. gr. or. din partile Banatului anexate Diecesei aradane.

I. Numirea și scopul.

§. 1. Reuniunea se va numi: „Reuniunea invetitorilor romani gr. or. din protopopiatele Timisiori, Lipovei, Banatu-Comlosiu și alu Hasiasiul.”

§. 2. Scopul reuniunii este:

a) Promovarea culturăi poporale, pre cum și a membrilor sei, în sferă chiamarelor lor.

b) Im bunatatile stării materiale a invetitorilor cari vor participa la această Reuniune, prin înșintarea de fonduri pensionali pre sămătă invetitorilor nepotinciosi, pre cum și a vedovelor și orfanilor de invetitori.

II. Membrii reuniunii.

§. 3. Fie-care individu cu caracteru nepătău și trecutu de 20 de ani, precum și ori-ce corporatiune, legalminte de sine statutoriu, poate fi membru alu acestei Reuniuni.

§. 4. Membrii reuniunii se impartă în membrii: a) ordinari; b) fundatori; c) onorari; d) ajutatori.

§. 5. Membri ordinari este fie-care invetitoru său suplinire de invetitoru din cele patru protopopiate (§. 1) de cău și implinesc condițiile stăverite mai diosu.

§. 6. Membri fundatori este fie-care individu ori corporatiune, care va plati odată pentru totu de unu' 20 fl. v. a în favoarea fon-

prin ipotecă, cindu apoi sunt a se respoda regulat procentele de siesse la sută.

§. 7. De membru onorariu poate fi numită atare persoană — fora deosebire de sessu, carea s'a destinsu pre campula literaturii naționale, specialu în științele pedagogice și școastice.

§. 8. Membrii ajutatori vor fi numiti acei care contribuiesc ceva ajutoriu în favorul fondului Reuniunei.

§. 9. Membrii fundatori și cei onorari se vor alege în adunările generali, prin votare secreta și cu majoritate absolută de voturi.

III. Drepturile și datorințele membrilor.

§. 10. Membrii ordinari sunt deobligati:

a) a solvi 1% din salariul loru invetitorului, computandu-se aci și naturalie în pretiu de bani gală — în favoarea fondului reuniunei, și a-nume în patru rate precum: în ianuarie, aprilie, iulie și octombrie alu fie carui anu.

b) a participa regulat la adunările reuniunii. La casu de impedecare, ei au să se scuse, caci la din contra vor fi pedepsiți în bani, precum va decide adunarea generală.

§. 11. Membrii ordinari sunt îndreptăti:

a) în adunările generali a tiené discursuri științifice, a face propuneri și interpellări; ei au votu consultativu și decisivu, dreptu activu și pasivu la alegerea funcțiunilor reuniunei;

b) astădu membrii cari din caușă betrancierilor ori din alte cauze neculpabili au deve-nită nepotintiosi spre portarea oficiului loru, cătu si veduvele si orfanii de invetitori, cari au fostu membrii acestei reunii, au dreptu a pretinde ajutoriu respective pensiunile din fondul reuniunei.

§. 12. Membrii fundatori n'au nici unu deobligament facia de reuniune, din contra sunt îndreptăti a participa la adunările generali, si a tiené discursuri științifice; ei au votu decisivu și consultativu, au dreptu activu si pasivu la alegerea funcțiunilor reuniunei.

§. 13. Membrii onorari și ajutatori sunt îndreptăti a participa la adunările reuniunii, a tiené discursuri științifice si au votu consultativu.

IV. Fondul Reuniunei, menitulua si administrarea lui.

§. 14. Fondul Reuniunei se va compune din tașele membrilor de categorile din §. 4. lit. a) b) și d), din pedepsile in bani ce ar inurge după §. 11, lit. b) si din alte donuri mari-mișoare, precum și din venitele ce ar rezulta din cutari petreceri, ce s'ar arangia în favoarea fondului Reuniunei.

§. 15. Fondul reuniunei e menitu spre scopul defisipu în §. 2, lit. B) si spre acoperirea speselor administratiunei curente.

§. 16. Fondul Reuniunei se va administra de comitetul Reuniunei, sub supravegherea adunarei generale.

V. Comitetul Reuniunei.

§. 17. Reuniunea va avea unu comitetu, constatatoru din 24, (duouă dieci si patru) membri, cu centrul de activitate în Timisioră.

§. 18. Membrii comitetului, presedintele, vice-președintii, notarii, casariulu, controlorul si advocatul, se alegu de adunarea generală prin votare secreta, cu majoritatea voturilor pre căte trei ani si potu fi realesi.

§. 19. Presedintele Reuniunei este si presedintele comitetului; ca atare conchiamă adunările Reuniunei si ale Comitetului, tiene președintul in ele si controleria din caudu in caudu cassă Reuniunei.

§. 20. Vice-președintii suplinesc pe presedintie in casu de impedecare, intru totu afacerile loru.

§. 21. Notarii reuniunii facu protocoale in adunările generali si corespondințele Reuniunei.

§. 22. Casariulu reuniunei incassedia venitele Reuniunei, le înlocuia in cutare cassă de pasătrare, precum va decide Reuniunea; solvesce spesele preliminate in adunarea generală, si este responditorul pentru avere Reuniune.

§. 23. Controlorul Reuniunei contracămea tōte cuitantile si contra-cuitantile cassariului, si este responditorul impreuna cu cassariul pentru avere Reuniune.

§. 24. Advocatul reprezinta si apera Reuniunea in afacerile ei de dreptu.

§. 25. Comitetul Reuniunei este corpulu ei administrativu. Elu va administră avere Reuniunei, amesurat dispozițiunilor adunarei generali; elu va dă in fie-care adunare generală reportu despre activitatea sa; la casu de lipsa elu va medilocă prin presedintele reuniunei să se conchiamă adunare generală străină.

§. 26. De cumva cutare membru alu comitetului ar absența de trei ori unu după altă de la siedintele comitetului, fară caușă considerabile, acel' a se va consideră de esitu din comitetu, si se va înlocuji prin altul.

§. 27. Membrii comitetului părtă oficiul gratuitu.

</

tivitate comitetului, și apoi dlu presedinte în numele sau și alu comitetului, credințu a-si fi implitu missiunea, abdice de oficiul cu care a fostu insarcinat. —

Adunarea-generale ascultandu reportul comitetului, precum și *Proiectul de statută*, substanțu de acest'a-si, foră discusiune pri-mesce propunerea de înființare a reuniunii, asemenea primesce in generalu, de baza pentru desbaterea specială, proiectul de statută substanțu; in fine decide a procede mai de parte, conformu programei.

Nr. 3. In firul programei, dlu Jónu Tuducescu propune de presedinte *ad hoc*, pentru conducedrea adunării la desbaterea specială a proiectului de statută, pre MSA dlu *Vincentiu Babesiu*, ér dlu Jónu Savonescu propune de secretariu pre dlu A. D. Romanu. —

Adunarea generale primesce propunerile facente cu aclamatiune. —

Nr. 4. Dlu *Vincentiu Babesiu* ocupandu presidiul, cu innascutul seu zelu și totă cal-dur'a eloantă sale splica, ilustréza și saluta intreprinderea din cestiu, nisindu-se a des-ceptă cea mai vîntu interesare comună pentru dens'a; facandu astfelu introducerea lucrării de la ordinea dilei. —

Adunarea generale, entuziasmata in gra-dulu supremu de cuvintele audite, pe cari de repetitive ori le intrerupse prin cele mai vîntu aplaudari si manifestatiuni de insufletire, primă a intră in desbaterea specială a statutelor.

Nr. 5. Dlu presedinte ad hoc recomanda adunării generale, pentru usiurarea desbaterei, respective darea deslucirilor necesarie, alege-reia unui referinte, totu de o data propune de atare pre dlu Jónu Tuducescu, autonu proiectul de statută. —

Adunarea aclama pre dlu J. Tuducescu de referinte, la desbaterea specială a statutelor.

Nr. 6. Dlu referinte ocupandu locu la măs'a presidiului, dă cetire proiectul de statută, din §. in §.

Adunarea generale primesce proiectul de statută, facandu unele modificatiuni la §. §. 3, 5, 6, 8, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 29, 30, 31, 33, 34, 39, 40 si 42; proiectul astfelu comp-letat si statorită prin contielegere reciproca, se primesce de catra adunare, preste totu in unanimitate, si se acclude sub %.

Nr. 7. Fiindu timpulu inaintat, Dlu presedinte redica siedint'a prima, si anuncia eu convoioare adunării a dót'a siedintia pe 4 ore d'ur'mediadi, avendu in aceea a se procede mai de la intru intielesulu programei; era pana in 14.00 u desfău recomandandu mem-brilor, in formalimente de membri ai Reuniunei — in carticele destinate spre acestu scopu; mai de parte a se consultă si intielege desp'e personelle ce ar voia le propune de membri onorari si respective pe cari ar doa a le alege in corpulu oficialilor si in comitetu.

Propunerile afandu deplina aprobară din partea adunării, acăt'a intre frenetice urări de „să traiescă dlu presedinte!“ — se destace. —

Acestu protocolu s'a ceditu si s'a autenti-cat, conformu decisului adunării sub nrulu 14, in Aradu in 21 aprilie v. 1872.

Aur. D. Romanu, m. p. V. Babesiu, m. p. secretariu. presedinte a. h.

Protocolu,

despre siedint'a a II. tiemta in aceasi diua dupa mé-diadu la 4 ore.

Nr. 8. Dlu presedinte ad hoc deschi-dindu siedint'a, propune a se pasi, conformu programei, la alegerea oficialilor si a membri-loru comitetului. —

Presedinte s'a alesu prin aclamatiune spontană si generale: Magf. Sa dlu *Vincentiu Babesiu*, de primu vice-presedinte: *Georgiu Craciunescu*, ér de alu duiolea v.-presid.: *J. P. Deseanu*; asemenea s'a proclamatu de secre-tari; *Aureliu Demetru Romanu* si *Joanu Tuducescu*; de cassariu: *Petru Popoviciu*, de bi-bliotecariu: *Ilie Dogariu*, advocatu de o cam-data nu s'a alesu, nefindu dintre domnii advo-cati inserici de membri; deci in acăt'a pri-vintia comitetului s'a impoterit, pentru unu casu de lipsa, a se serví de vre-unu advocatu particularu. De controloru s'a alesu *Moise Babesu*. — De membri ai comitetului s'a alesu domnii: 1. *Joane Savonescu*, 2. *Joane Dobosiu*, 3. *Joane Ardelenu*, 4. *Joane Jeficu*, 5. *Joane Pinteriu*, 6. *Joane Oprea*, 7. *Manase Popescu*, 8. *Savu Dragomu*, 9. *Vincentiu Olariu*, 10. *Florianu Popoviciu*, 11. *Paulu Duma* si 12. *Gregoriu Mladinu*.

Nr. 9. Conformu punctului 6 din progra-ma, presedintele, dupa ce incercarea-i de repetitive ori de a deriva de la sine onoreea si sar-cin'a de presedinte, a fostu totu de atate ori intempiata de cea mai expresa si unanima ade-rintia a adunarii la votulu seu in acăt'a pri-vintia, cedendu acestui votu unanimu si atătu de intetitoriu, inaugărédia Reuniunea prin unu discursu salutatoriu, indemnatoriu si incuragia-toriu. —

Acestu discursu de inaugurare adunarea 'lu-primesce eu viu placere; ér dnuu

Jónu Tuducescu, ca interprete alu adunarei, saluta pre alesulu presedinte in termini de fer-binte multiemita si aderintia.

Nr. 10. Dlu *Joanu Tuducescu* propune a se alege mai multe comisiuni cari sè se ocupe cu diferite agende ale Reuniunei. —

Luandu-se acăt'a propunere in desbatere seriōsa, adunarea alege urmatorele 5 comisiuni:

I. Comisiune, constatatória din dnii A. D. Romanu, Joanu Tuducescu si Eutenui Bugariu, pentru elaborarea unui planu de administratiune a fondului Reuniunei;

a II. Comisiune, constatatória din dnii: Jonu Savonescu, Jonu Dobosiu si Gregorius Mladinu, pentru elaborarea unui proiectu de-spre modalitatea înființarei de Reuniuni fi-liale; —

a III. Comisiune, constatatória din dnii: Manasius Popescu, Georgiu Romanu, G. Onia, Florianu Popoviciu, Jonu Selegianu, Stefanu Popu, Petru Popoviciu, Petru Bogdanu, G. Groza, Jonu Avramu, cesti trei din urma din pările Biborului, pentru eruirea gravamis-elor invetiatorilor si a datelor despre aceleia, spre scopulu de a se substerne ele la locurile competiti si a li se cere vindecarea; —

a IV. Comisiune, constatatória din dnii: Jonu Tuducescu, A. D. Romanu, Petru Popoviciu, Jonu Ardelenu si Moise Babesu, — ca-reia sè studiedie organizarea provisoria a scol-elor, elaborata de Venerabil congresu na-tionalu, spre scopulu de a atrage atenționea con-gresului na-tionalu a supr'a scăderilor acelui elaborat;

a V. Comisiune, constatatória din dnii:

Jonu Munteanu, Jonu Savonescu si Manase Popescu, pentru compunerea unei petitiuni catra II. Sa dlu Episcopu diecesanu, cu rogararea de a midiloci pré gratiosu la celu mai de apro-prie Sinodu eparchialu, *alegera catorva individu calificati din corpulu invetiatorescu de asesori la senatul scolariu si epitropescu glu Vener. Consistoriu*, compunendu totu de o data o lista a aelor invetiatori cari s'ar crede demni de atare chiamare; totu acestei comisiunii s'a con-credutu si compunerea unui planu, pentru im-partirea Reuniunei in sectiuni. —

Nr. 11. Dlu presedinte in intielesulu

§.-lui 13 din statută propune alegerea de mem-bri onorari. —

Adunarea proclama de membri onorari: po Présanti'a Sa dnuu Episcopu diecesanu *Proiectul Ivuicovicicu*; pre Ilustratilie loru dnii: *Antoniu Mocioni de Foenu*, *Georgiu Mocioni de Foenu*, *Dr. Alessandru de Mocioni*, *Dr. Eugeniu de Mocioni*, *Victoru Mocioni de Foenu* si *Zenone Mocioni de Foenu*; mai de parte pre MSA dlu archimandritu *Mironu Romanu*, pre Magnf. Sa dlu Dr. *Paulu Vasiciu*, pre dlu *Georgiu Popa*, pre dlu *Nic. Diamandi*, pre dlu Dr. At. *M. Marienescu*, pre Rss. dnu profesorul *Jonu Popescu*, pre dlu protopopu *Zaharia Boiu*, si pre dlu protopopu *Constantinu Gurbanu*.

Nr. 12. Presidiulu propune a se luă cu-noscintia de o epistola a dlu inspectore sco-lariu *Constantinu Popoviciu*, din cerculu Sim-andului, prin care anuncia delegatii invetiatori din cerculu seu, pentru participare la acăt'a adunare si cu o cale saluta adunarea gene-rale. —

Se ié spre cunoscintia. —

Nr. 13. Se pune la ordinea dilei defigerea locului pentru cea mai de aproape adunare gene-rale ordinaria. —

Se defige si pe anulu viitoru lib. reg. ce-tate Aradulu-vechiu.

Nr. 14. Ne mai fiindu a'te obiecte de pertractatu, Dlu presedinte print're cuventare, intru carea constatandu complet'a armonia si frumosulu resultatul alu desbatelor de astazi, pentru scopulu sigurei prosperări a Reuniunei recomenda membrilor — activitate, zelu si seriositate, si cu acăt'a, pre langa provocarea catra toti membrii cari pe manedi se vor mai astă in Aradu, si desclinitu catra membrii comitetului, ca la 11 ore sè se infaciside pentru verificarea protocoleloru, — incheia siedint'a. —

Adunarea prin repetitive generali urări de „să traiescă presedintele“, — se disolve. —

Protocolulu prezinte ceterindu-se inaintea mai multor membri presenti, conformu dispu-setiunii de sub nr. 14, s'a verificat in Aradu in 21 aprilie st. v. 1872.

Aur. D. Romanu, m. p. V. Babesiu, m. p. secretariu. presedinte.

Statute
pentru una Reuniune generale a invetiatorilor romani
gr. or. din Dieces'a Aradului.

I. Numirea si scopulu Reuniunei.

§. 1. Invetiatorii romani de confessiunea gr. or. din dieces'a Aradului, precum si alti amici ai scolelor si invetiamantului, se constituiesc intr'o Reuniune, care va portă numirea de: „Reuniunea generale a invetiatorilor romani confess. gr. or. din dieces'a Aradului.“ Ér scopulu este: inaintarea invetiamantului in generalu si promovarea culturie poporului romanu; estinderea midilócelor literarie scientifice-pedagogice; latirea si perfectiunarea cei mai coresponditoru metodu de propunere, imbu-natatierea stării materiale a invetiatorilor; desvoltarea si atragerea poporului pentru inte-

resele culturei sale, si preste totu, radicarea lui la o stare infloritoră a culturei.

II. Midilócele pentru scopu.

§. 2. Reuniunea va tieu in diferite locuri adunări publice, celu pucinu una data in anu, in cari se vor pertrăotă teme diverse scientifico-pedagogice; se vor lega disertatiuni literarie despre diferite ramuri de sciuntia, discursuri in specialitatea invetiamantului, comunicatiuni si esperiunțe din vieti'a scolaria. —

§. 3. Reuniunea va avea unu fondu, care se va crea din contribuirile membrilor ei, si din acesta se va rezerva o suma pentru edarea de cărti didactice seu celu pucinu atari cărti, edate de particulari, recensandu-le si afandu-le coresponditorie, le va premia; in fine din acestu fondu, in casu de necesitate, va subven-tiuna si edă unu organu scolariu periodicu si va înființa una biblioteca de opuri alese, ér cu tempul va ingrigi de unu fondu menit pentru pensiuni.

§. 4. Reuniunea va face o revista cătu mai extensiva a supr'a stării scolelor populari din cuprinsulu diecesei aradane, si va conlueră in cătu i va permite sfér'a de activitate, ca scaderile observate la acelea — să se delature.

§. 5. Pentru ea organizațiunea scolaria se corespunda cătu mai bine situatiunei temporului si pracei didactice, Reuniunea va face propunerii, interpelatiuni si apeluri comunelor, corporatiunilor si organelor competenti, dupa lipsa si impregiurări, pre calea cea mai potrivita.

§. 6. Reuniunea va conlueră ca in diferite tienuturi a le diecesei sè se înființă Reuniuni filiale, cari sè stee in corelatiune cu dens'a, si sè fia in conformitate cu acestu scopu constitu-te.

§. 7. Pentru mai prompta ajungere la scopu, Reuniunea acăt'a se va împărti in secțiuni; fie-care secțiune se va occupa cu unul seu mai multe ramuri din sciuntile proascerice pentru scol'a poporala.

§. 8. Membrii Reuniunei se impartu in sectiuni de catra adunarea generala; fie-care membru i stă in libera voia, a-si alege sectiunea la care doresce a participa; fie-care secțiune la adunarea generala prin referintele seu va da reportu despre activitatea sa.

III. Membrii Reuniunei.

§. 9. Reuniunea va avea: 1. membri ordi-nari; a 2. fundatori; a 3. binefacitori si a 4. onorari.

§. 10. Membri ordinarii pote fi fie-care invetiator român, publicu ori privatu, inca si alte persoane, cari se occupa de didactica, foră diferinta de sessu, din cuprinsulu diecesei aradane seu si din alte părți, despre a caror'a portare morală nu este indoieala, si déca va contribui anualminte la cass'a reuniunei 2 fl. v. a.

§. 11. Membri fundatori potu fi persoane foră diferinta de sessu, cu portare morală ne-petata, déca vor contribui la fondul reuniunei o data pentru totdeun'a celu pucinu 20 fl. v. a.

§. 12. Membri binefacitori potu fi toti acei individi, de caracteru nepetata, cari vor contribui, o data pentru totdeun'a, celu pucinu 5 fl. v. a. la cass'a Reuniunei.

§. 13. Membrii onorari se vor alege de catra adunarea generala dintre acei individi de ambele sesse, cari au merite pe terenul scientificu, didacticu, seu persoane caror'a li se insusesc onore pontru probat'a loru activitate pu-blica, pentru elaborarea de opuri pedagogice, pentru fundarea de institute filantropice, seu si din alte momentosé considerante. Acestia nu vor fi supusi a contribui la fondul reuniunei.

§. 14. Cu privire la §. 10, corporatiunilor invetiatoresci, cari vor contribui la fondul acestei Reuniunei anualminte celu pucinu 10 fl. v. a. li se acordă caracterulu de membru ordinariu, si in adunările generale potu fi reprezentate prin 5 delegati, aleși din sinulu loru.

§. 15. Cu privire la §. 12, comunelor, asociatiunilor ori corporatiunilor de ori-ce categoria, cari vor contribui o data pentru totdeun'a la fondul reuniunei celu pucinu 10 fl. v. a. li se acordă titlulu de membri binefacitori.

§. 16. Membrii ordinari, fundatori si onorari, au in adunările generale asupra agendelor Reuniunei votu consultativu si decisivu; ér cei binefacitori au numai votu coconsultativu.

§. 17. Membrii de ori-ce categoria, cari ar deveni moralicesc petati, seu ar lucra contra scopului Reuniunei, la propunerea motivată a unu'a dintre membri, in adunarea generale, cu majoritate de voturi, prin votare — secreta — vor fi eschisi din sinulu Reuniunei si'si perdu-tote drepturile si pretensiunile facia de Reuniune.

IV. Oficialii Reuniunei.

§. 18. Oficialii reuniunei sunt: a) unu presedinte; b) doi vice-presedinti; c) doi secratari; d) unu casarui; e) unu controlor; f) unu bibliotecariu si g) unu advacatu.

§. 19. Oficialii reuniunei se alegu de adunarea generala pe unu terminu de trei ani, dintre membrii ordinari, fundatori si onorari, si cu privire la sessu numai din seseul bar-batescu.

§. 20. Reuniunea va avea unu comitetu de 12 membri, cari impreuna cu oficialii se alegu pe trei ani si impreuna conduce agen-tele reuniunei; acestia potu fi aleși dintre membrii de ori-ce categoria si foră diferinta de sessu.

§. 21. Alegerile de ori-ce categoria se facu prin votu secretu — in data ce unu singuru membru ar poti votare.

§. 22. Oficialii si membrii comitetului

V. Afacerile oficialilor si ale membrilor comitetului.

§. 23. Presedintele presiede: a) in adu-narea generala; b) in siedintele comitetului; c) elu priveghidie ca conclusele adunări ge-nerali si se efectuește; d) elu totu la 3 luni conchiamă pe membrii comitetului la siedintă si scoarăda cass'a; e) elu conchiamă adunarea generala cu o luna nainte de termian, pe calea publicisticie.

§. 24. Vice-presedintii substituiesc intru-pote afacerile de mai susu pe presedinte.

§. 25. Secretarii, dupa cum decide adu-n